

Inzending Nationale Staal Prijs 2026

Sculptuur COFRA, Westelijk Havengebied Amsterdam

Sculptuur COFRA is in oktober 2025 geplaatst aan de Kwadrantweg 9 in Amsterdam en markeert de ingang van het bedrijf COFRA

Uitvoering door kunstenaar Ruud Kuijer in samenwerking met:

Ton van Leeuwen Snijwerken, Harmelen | Derks & zn., Harmelen | Mammoet, Schiedam | constructiebureau Boerkoel, Nieuwegein | Studio Doorbraak, Utrecht

De sculptuur is door Boskalis geschonken aan haar dochterbedrijf COFRA, ter ere van haar honderdjarig bestaan (1923–2023).

Opdrachtgever email: atelier@ruudkuijer.nl

Opdrachtgever naam en plaats: Ruud Kuijer, Utrecht

Constructief ontwerp email: boerkoel@hotmail.com

Constructie ontwerp naam en plaats: ing. Johan Grimmelikhuijzen, Nieuwegein

Staalconstructie: Ton van Leeuwen Snijwerken, Harmelen (snijwerk), Derks & zn., Harmelen (montage en laswerk), Mammoet, Schiedam (transport en plaatsing)

Hoofdaannemer: atelier Ruud Kuijer.

Sculptuur COFRA is gerealiseerd met bovengenoemde partijen.

Sculptuur COFRA (voorzijde)

Algemene Projectomschrijving

De sculptuur COFRA is 6 meter hoog en markeert de ingang van het hoofdkantoor van COFRA aan de Kwadrantweg. De basis van het beeld is een staande - 7 cm dikke - stalen plaat die op verschillende plaatsen is opengesneden waardoor andere stalen elementen ingevoegd konden worden.

COFRA is een bedrijf dat wereldwijd bodems consolideert, verbetert en verdicht. Dit is nodig voor bijvoorbeeld de aanleg van een spoorweg of de bouw van een distributiecentrum. De sculptuur van Ruud Kuijer weerspiegelt de technieken waarmee COFRA werkt.

De staande stalen plaat staat symbool voor de verticale krachten die een losse bodem verstevigen – van boven naar beneden of vanuit de diepte omhoog. In het beeld zijn elementen verwerkt die direct verwijzen naar COFRA's technieken: cirkelvormige hamervoeten, het patroon dat achterblijft in het landschap, de drainlans en de staalkabel.

Tegelijkertijd is COFRA een abstracte sculptuur in de traditie van ijzersculptuur uit de 20e eeuw. Profielen zoals kokers, pijpen en cilinderstukken zijn in een uitgebalanceerd, verticaal geheel samengebracht. Sommige geven structuur en stabiliteit, andere zijn direct geïnspireerd op COFRA's verdichtingstechnieken. Samen vormen zij een dynamische, driedimensionale compositie die het materiaal ijzer centraal stelt.

Staalconstructie en gebruik van staal

De staalconstructie is eenvoudig. Een plaat met buis- en kokerdelen en cirkels van staal die erin vast gelast zijn. Het gebruik van staal: het is monumentaal, zwaar en massief (overeenkomstig de massieve installaties en de verticale krachten waarmee verdichting van de bodem door COFRA wordt gerealiseerd) en het staal is ook licht en lijkt zich aan de zwaartekracht te onttrekken. Dat is wat een goede sculptuur moet doen, denk ik.

Bijzondere aspecten van het concept / ontwerp

Het was een zoektocht de verwijzingen naar de kernactiviteit van het bedrijf COFRA in staal te vertalen. Iedereen moet kunnen begrijpen wat er te zien is. Ik heb verschillende modellen gemaakt schaal 1 op 5 met hout en pvc om alle visuele informatie op logische wijze in de staande plaat te verwerken. De uitdaging is om niet teveel te doen, het simpel te houden en toch een esthetisch goed werk te maken. Less is more.

Staan vlak tegenover horizontaal vlak

Uitgangspunt van de sculptuur was een staande, 7 cm dikke stalen plaat, 6 meter hoog en 1,5 meter breed. De staande plaat is een gewalst en compact vlak, onder grote druk en hoge temperatuur ontstaan. De plaat is keihard.

De staande plaat benadrukt de *verticale* krachten die nodig zijn om *horizontale* vlaktes, de onstabiele bodem, te verdichten en compact te maken.

Enorme verticale masten zijn verbonden aan rupskranen om de bodem via de hamer, via de lans of met de trilnaad tot op grote diepte te bereiken om deze vanuit de diepte naar het oppervlak, of andersom, van boven naar beneden te verdichten.

Drie verwijzingen naar technieken van COFRA

De staande plaat bevat drie verwijzingen naar het proces van verdichten:

1. de lans waarmee de drainage strip op diepte gebracht wordt
2. de hamervoeten (groot, 2.50 m en klein, 1 m doorsnede)
3. het patroon dat het hameren achterlaat na het verdichten

De lans hangt verticaal in de plaat. De originele lans bestaat uit een kokerprofiel van 60 x 120 mm (wanddikte 10 mm dik). Ten behoeve van het beeld wordt voor een grotere maat koker gekozen: 90 x 180 mm (wanddikte 10 mm).

De maten van de hamervoeten waar COFRA mee werkt zijn afgeleid van de grootste (250 cm) en kleinste (100 cm) cilindervormige voet van de hamer: 50% van de werkelijke doorsnede. In de plaat zijn twee cirkelvormen aangebracht, een aan de voorkant en een aan de achterkant. De cirkels hebben een doorsnede van 125 en 50 cm.

Bovenin het beeld is het patroon aangebracht dat de kleine hamervoet (50 cm doorsnede) achterlaat in het landschap. Vijf cirkels zijn uitgesneden en ritmisch verdeeld: drie steken een centimeter uit naar de voorkant, een steekt een centimeter uit aan de achterkant en de vijfde bevat de cilinder van de kleine hamervoet.

Onderin het beeld is de kabel als een cirkelvorm door het beeld geregen. De kabel maakt beide processen mogelijk: zowel het hameren als het optrekken van de lans.

Driedimensionaliteit van de sculptuur

Mooi is dat een plaat een duidelijke voor – en achterkant heeft. De voorkant staat parallel aan de Kwadrantweg en ziet men bij aankomst. Bij vertrek vanaf het terrein ziet men de achterkant, een heel ander beeld. De sculptuur is plat: een staande plaat, maar door de gaten, die een stuk buis of plaat afwisselend naar voren en naar achteren te laten steken ontstaat een heel plezierige en vanzelfsprekende driedimensionaliteit. Deze zie je goed vanuit de auto als je op de Kwadrantweg het bedrijf COFRA nadert.

Bijzondere aspecten uitvoering

Voor de plaatsing van het beeld waren twee kranen nodig. Het beeld is plat vervoerd waardoor transport over de weg nog precies ging (de schuine koker stak omhoog maar bleef binnen de toegestane maximale hoogte voor wegvervoer. Hierdoor waren voor de plaatsing van het beeld waren twee kranen nodig om het beeld - onbeschadigd – in verticale positie te krijgen.

Sculptuur COFRA (achterzijde)